

а на цій основі - формування позитивних якостей в особистості засуджених і стереотипів їх правосудної поведінки. Все це, без сумніву, має суттєве значення для ефективної адаптації до умов життєдіяльності на волі тих осіб, які звільняються з місць позбавлення волі; власне, в цьому виражається один з елементів профілактики злочинів та ресоціалізації колишніх засуджених.

Немаловажне значення для виправлення і ресоціалізації засуджених і профілактики злочинів у місцях позбавлення волі має також соціально-виховна робота. В наукових джерелах виховна робота визначається як складова частина, елемента поняття виховання, під яким розуміється процес систематичного і цілеспрямованого впливу на духовний і фізичний розвиток особистості з метою підготовки її до виробничої, громадської та культурної діяльності [2, с. 341]. По суті, як вірно вважають дослідники цієї наукової проблематики, соціально-виховна робота - це діяльність учасників педагогічного процесу, яка спрямована на проведення заходів, що сприяють духовному та фізичному розвитку особи [3; с. 383]. Вона містить у собі організацію та проведення заходів правового, етичного, світоглядного, культурно-масового, фізкультурно-оздоровчого та інших напрямків виховної роботи. Разом з тим, як і при реалізації режиму, при проведенні соціально-виховної роботи в УВП поряд з діяльністю персоналу УВП передбачається участь засуджених, тобто їх активна позиція в процесі застосування засобів запобігання злочинам, виправлення і ресоціалізації.

На практиці в УВП застосовуються способи та методи виховного впливу на засуджених, що засновані на категоріях психології й педагогіки. При цьому слід зазначити, що якщо основні засоби виправлення та ресоціалізації чітко визначені в законі (ст.6 КВК), то засоби та методи соціально-виховного впливу кримінально-виконавчим законодавством України не регламентовані, оскільки вони, з одного боку, є заходами педагогічного характеру, що здійснюються персоналом УВП, а з іншого, є результатом діяльності інших учасників цих відносин - громадських організацій, окремих осіб, т. ін.

З точки зору вирішення проблем взаємодії і координації діяльності різноманітних підрозділів колонії, враховуючи, що зазначеною роботою по штатному розпису займаються соціально-психологічні служби, досить важливо до неї залучити й інші внутрішні (на рівні УВП і в цілому ДКВС) потенційні ресурси місць позбавлення волі. При такому підході соціально-виховна діяльність носитиме системний характер, що з огляду протидії злочинності, як структурно-інтегрованої системі, є необхідною об'єктивною складовою процесу виправлення, ресоціалізації засуджених і запобігання винчнення з їх боку нових злочинів.

Список використаних джерел:

1. Словник іншомовних слів / За ред. О.С. Мельничука. - К.: ГРУРЕ, 1977. - 775 с.
2. Украинский советский энциклопедический словарь: В 3 т. - К.: Глав. ред. УСЭ, 1988. - Т. 1. - 756 с.
3. Педагогический словарь: В 4 т. - М., 1996. - Т. 1. - 480 с.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПРАВА ПІД ЧАС ВИКРИТТЯ ЛЕГАЛІЗАЦІ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Тесленко Володимир Ілліч, здобувач кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ

Викриття злочинів є специфічною діяльністю підрозділів податкової міліції, оскільки вимагає виконання певних завдань, заходів по виявленню та встановленню злочинів, які вчинені, вчиняються, готуються до вчинення, а також осіб причетних до них.

Проводячи аналіз норм Податкового кодексу України [1], зазначимо, що законодавець визначив повноваження співробітникам податкової міліції вживати заходи щодо виявлення злочинів, пов'язаних з відмиванням, легалізацією, розкраданням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями. При цьому, передбачені права працівників податкової міліції не дають можливість в повній мірі виконувати свої повноваження під час протидії, в т.ч. викриття, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Так відповідно до Податкового кодексу України [1] та закону України «Про міліцію» [2], співробітник податкової міліції наділений такими правами щодо викриття легалізації (відмивання) доходів, одержаних

злочинним шляхом, а саме: здійснювати на підставах і в порядку, встановлених законом, гласні та негласні оперативно-розшукові заходи; входити безперешкодно у будь-який час доби на територію і в приміщення підприємств, установ і організацій, в т.ч. митниці, та оглядати їх з метою припинення злочинів; перебувати на земельних ділянках, в жилих та інших приміщеннях громадян за їхньою згодою, а також на території і в приміщеннях підприємств, установ і організацій з повідомленням про це адміністрації з метою запобігання злочину, виявлення і затримання осіб, які його вчинили; одержувати безперешкодно і безплатно від підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та об'єднань громадян на письмовий запит відомості (в т.ч. й ті, що становлять комерційну та банківську таємницю).

Втім наведена лише частина прав співробітників податкової міліції надає можливість стверджувати про обмеженість їх прав у викритті кримінальних правопорушень, в т.ч. легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Зокрема, це: по-перше – ефективність проведення оперативно-розшукових заходів можливе лише в межах оперативно-розшукової справи, яка заводиться лише у випадках наявності підстав проведення оперативно-розшукової діяльності [3], але ж в даній ситуації кримінальне правопорушення виявляється і ще не відомо чи має місце вчинення даного злочину, тому виникає замкнуте коло, оскільки оперативний працівник фактично не може користуватися даним правом; по-друге – входити на певну територію, а також перебувати на ній з метою виявлення злочинця, а в цьому випадку постає питання: «А що робити якщо співробітника податкової міліції не пускають на територію?». З даного питання слідую необхідність звернення до суду та інших державних органів, але ж на зазначену процедуру буде витрачено певний час, під час якого злочинець зникне та сліди правопорушення можуть зникнути; по-третє – отримання відомостей від банківських установ, які в свою чергу у більшості разів посилаються на банківську таємницю, що також передбачає необхідність звернення до суду, на що витрачається певний час.

Тому, виходячи з проблем протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом та загалом економічній злочинності, постало питання про необхідність закріплення в адміністративному та кримінальному законодавстві норм, які передбачатимуть відповідальність за невиконання вимог правоохоронних органів під час обов'язків з протидії, в т.ч. викриття кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. // Офіц. вісник України. - 2010. - № 92. - Т. 1- С. 9. - Ст. 3248. — 10 груд.
2. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 року // ВВРУ УРСР. - 1991. - № 4. - Ст.20.
3. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135—ХІІ // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 22. — Ст. 303.

ПРО ДЕЯКІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРАВОПОРУШЕНЬ І ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПЕРСОНАЛОМ ВИПРАВНИХ КОЛОНІЙ

Лопоха Василь Васильович, здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

Якщо узагальнити зазначені та інші підходи науковців щодо детермінант злочинності, то їх можна розділити на чотири взаємозв'язані, взаємообумовлені та взаємодіючі групи:

1) загальні детермінанти, що породжують та обумовлюють злочинність в Україні у цілому.

Під такими детермінантами в науці загальновизнано розуміються комплекси причин і умов, спільна дія яких викликає наслідок-злочинність і злочин [1, с. 166]. Зокрема, А.М. Бойко досить ґрунтовно вивів детермінуючий комплекс економічної злочинності в Україні, що є складовим елементом детермінант загальної злочинності, а саме: а) ті із них, що народились у соціалістичній економічній системі і зберігають вплив упродовж трансформаційного періоду в сучасній Україні; б) ті, що властиві лише трансформаційному періоду [2, с. 214]. При цьому, як вірно зауважила Є.В. Краснікова, безперечно, від характеру руйнування структури народного